

29.05.2018

Asia/12

§ 269

Jätkäsaarenlaiturin liikennesuunnitelma

HEL 2016-003394 T 08 00 00

Hankennumero 0923_37

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian viikoksi pöydälle.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli liikenneinsinööri Teemu Vuotoniemi. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Pöydällepanoehdotus:

Anni Sinnemäki: Pyydän asian pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Teemu Vuotoniemi, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37490
teemu.vuotoniemi(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hyväksyä piirustuksen nro 6848 mukaisen Jätkäsaarenlaiturin liikennesuunnitelman.

Esittelijän perustelut

Lähtökohdat

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti merkitä tiedoksi 3.11.2015 Länsisataman liikenneratkaisuvaihtoehtojen arviointi -selvityksen ja hyväksyä jatkosuunnittelun pohjaksi selvityksessä parhaaksi todetun kehittämisvaihtoehdon eli pienimuotoiset parantamistoimenpiteet. Jatkosuunnittelun lähtökohdina olivat myös joukkoliikenteen ja jalankulun sujuvuuden sekä esteettömyyden parantaminen.

Kaupunkisuunnittelulautakunta on hyväksynyt liikennesuunnitteluosaston piirustuksen 6579-2 mukaisen Länsisatamankadun ja Salmisaarenkadun liikennesuunnitelman. Yleisten töiden lautakunta hyväksyi 1.2.2017 Salmisaarenkadun nro 30676/1, muutetun katusuunnitelman ja Länsisatamankadun katusuunnitelman välillä Tammasaarenkatu Porkkalankatu nro 30677/1 katusuunnitelman.

Länsimetron liikennöinnin käynnistyminen ja linja-autoliikenteen merkittävä väheneminen Porkkalankadulta mahdollistivat liikennevalojen valo-ohjelmien muuttamisen siten, että ohjaus suosii Mechelininkadulta Länsiväylälle suuntautuvaa liikennettä. Lisäksi muita Länsisataman liikenneatkaisuvaihtojen arviointi -selvityksessä mainittuja pienimuotoisia parantamistoimenpiteitä on tutkittu tarkemmin.

Nämä selvityksessä ehdotetut toimenpiteet olivat:

- Mechelininkadun ylittävän suojatien poisto Itämerenkadun risteyksessä,
- Kolmannen suoraan menevän kaistan lisääminen Hietalahdenrantaan,
- Länsiväylän ylittävän suojatien poisto,
- Ruoholahden sillan länsipään kaistajärjestelyiden muuttaminen ja
- Kolmannen ryhmittymiskaistan pidentäminen Jätkäsaarenlaiturilla.

Porkkalankadulla olevan Ruoholahdensillan peruskorjaustarve on arvioitu noin 20 - 25 vuoden päähän, ellei raskaiden ajoneuvojen kuormitus aiheuta kantavuuden heikkenemistä jo aiemmin. Sen ehkäisemiseksi sillalle on asetettu painorajoitukset, jotka eivät kuitenkaan rajoita linja-autojen kulkua sillalla. Jätkäsaarenlaiturilla olevan Jätkäsaarenkannaksen vedenalaisiin rakenteisiin tullaan tekemään maatukien korjauksia vuosien 2018 ja 2019 aikana sillan toimintakyvyn säilyttämiseksi. Sillan peruskorjaus on tällä hetkellä aikataulutettu vuodelle 2022 ja sen kustannusarvio on 1,8 miljoonaa euroa. Peruskorjauksen yhteydessä Jätkäsaarenlaituria on mahdollista leventää, joten siihen mennessä selvitetään tarkemmin mahdollisen lisäkaistan vaikutukset Hietalahdenrantaan kääntyville ajoneuvoille. Laiturin leventämisen kasvattaa peruskorjauksen kokonaiskustannukset noin 2,5 miljoonaan euroon. Laiturin leventäminen edellyttää kaavam muutoksen.

Helsingin Satama on investoinut uuteen Länsiterminaaliin 115 miljoonaa euroa sekä Tallink Silja uuteen alukseen 230 miljoonaa euroa. Tämän lisäksi kaupunki on investoinut Länsiterminaali 2:een johtavaan katu- ja raideinfraan. Investoinnit pohjautuvat valtuustostrategiaan 2013 - 2016, jonka mukaan Länsisatamassa varaudutaan Itämeren kasvaviin matkustajavirtoihin. Länsisatama muodostaa pääreitit Helsingin ja Tallinnan välisessä kasvavassa liikenteessä.

Syksyllä 2017 Helsingin kaupunginvaltuuston hyväksymässä kaupunkistrategiassa tavoitellaan kaksoiskaupunkikonseptia Helsingin ja Tallinnan välille. Strategiassa edellytetään myös aktiivista kehittämistä liike-elämän logistisiin yhteyksiin ja elinkeinoelämän kilpailukykyä parantaviin liikennejärjestelyihin. Länsisataman liikenneyhteyksien sujuvoittaminen vastaa näihin tavoitteisiin ja kehittämistarpeisiin. Länsisatama on linjattu myös valtakunnallisesti osaksi keskeistä kansainvälistä reittiä, jonka liikenneyhteyksien sujuvuus tulee varmistaa (mm. EU:n TEN-T –hanke).

Liikennratkaisuvaihtoehtojen vaikutukset

Länsisataman liikennratkaisuvaihtoehtojen arviointi -selvityksen 2015 mukaisten toimenpiteiden vaikutuksia autoliikenteen sujuvuudelle on arvioitu katuverkon liikenteen simulointien perusteella sekä seuraamalla liikennevirtojen käyttäytymistä nykytilanteessa. Tehtyjen tarkastelujen perusteella voidaan todeta, että Mechelininkadun ylittävän suojatien poistaminen, Länsiväylän ylittävän suojatien poistaminen, Hietalahdenrannan kolmas suoraan menevä ajokaista tai Ruoholahden sillan länsipään kaistajärjestelyiden muuttaminen ei paranna Länsisatamasta poistuvan autoliikenteen sujuvuutta, kun arvioidaan koko matkaa esimerkiksi Länsiväylälle. Tämä johtuu siitä, että nämä kohteet eivät ole autoliikennereitin välityskykyä mitoittavia asioita. Suojateiden poistoa ei pidetä hyväksyttävänä myöskään sen vuoksi, että ne haittaisivat jalankulun ja pyöräliikenteen sujuvuutta.

Simuloinnit on tehty iltaruuhka-ajan tarkastelutilanteessa hyödyntäen Kaupunkisuunnitteluviraston aiemmin tekemää simulointimallia. Simulointimalleissa liikennevaloissa on käytössä satamanpurkuohjelmien mukaiset vihreän valon ajan pituudet. Simuloinneissa, joissa tarkasteltiin pienien toimenpiteiden vaikutusta satamasta purkautuvan liikenteen sujuvoittamiseen, Mechelininkadun ja Jätkäsaarenlaiturin risteys on mitoitettavien kohta autoliikenteen reitillä satamasta poistuttaessa. Raitioliikenteen etuuksia ei ole rajoitettu, sillä raideliikenteellä saadaan palveltua hyvin tehokkaasti matkustajia satamasta ja satamaan. Joukkoliikenteen valoetuuksilla on vaikutusta Mechelininkadun ja Jätkäsaarenlaiturin risteuksen autoliikenteen välityskykyyn. Raitiovaunun saapumisesta riippuen Jätkäsaarenlaiturin ja Porkkalankadun ramppien välinen Mechelininkadun osuus on vaihtelevasti melko tyhjä tai täynnä autoja.

Jätkäsaarenlaiturin tulosuunnan odotustilaa Mechelininkadulle on mahdollista parantaa pidentämällä kadun kolmikaistaista osuutta. Se myös parantaa välityskykyä, sillä nykyisessä tilanteessa ajoneuvot eivät aina pääse kääntymään kolmannelle ajokaistalle. Nykyisin kaista on lyhyt ja keskimmäisen kaistan ajoneuvot estävät tämän ryhmittymisen.

Simuloinneissa havaittiin, että muilla pienillä toimenpiteillä ei ole satamasta saapuvan autoliikenteen sujuvuutta parantavia vaikutuksia, koska ne eivät mitoitata Satamasta poistuvan autoliikennereitin välityskykyä. Mikäli Jätkäsaarenlaiturin risteyksessä välityskykyä saadaan parannettua oleellisesti, seuraavaksi mitoitettava kohta on Ruoholahden sillan alla oleva liittymä ja erityisesti vasemmalle kääntyminen kohti Länsiväylää. Edelleenkin suojateiden kohdat eivät mitoitata reitin välityskykyä.

Kolmannen suoraan menevän kaistan lisääminen Hietalahdenrantaan ei paranna satamasta tulevan autoliikenteen välityskykyä, koska Jätkäsaarenlaiturin tulosuunnalle ei lisäkaistasta huolimatta voida lisätä vihreää aikaa valokierron aikana. Tämä johtuu siitä, että Hietalahdenrannan tulosuunta on joka tapauksessa vihreänä yhtä aikaa valokiertoa mitoitettavan Mechelininkadun tulosuunnan kanssa. Vaihetta mitoitetaan myös Jätkäsaarenlaiturin ylittävän suojatien vihreä aika.

Ruoholahdensillan länsipään kaistajärjestelyiden muuttamisella ei saavuteta hyötyjä Länsisatamasta Länsiväylälle suuntautuvan autoliikenteen sujuvuuden osalta. Kaistajärjestelyiden muutoksilla on kuitenkin mahdollista sujuvoittaa Ruoholahdensillalta keskustasta saapuvaa autoliikennettä oletuksella, että Länsiväylälle johtava bussikaista otetaan henkilöautoliikenteen käyttöön. HSL:n hallitus on päättänyt, että HSL perustaa Etelä-Espoosta neljä suoraa linja-autolinjaa Kamppiin loppuvuodesta 2018. Nämä linjat tulevat ajamaan ainakin Länsimetron jatkeen valmistumiseen saakka, eli vuoteen 2023. Ruoholahdensillan kaistajärjestelyt eivät siten ole ajankohtaisia toistaiseksi.

Suunnitelma

Aiemmin ehdotetuista pienimuotoisista toimenpiteistä Jätkäsaarenlaiturin kolmannen ryhmittymiskaistan pidentämisellä on sataman autoliikennettä sujuvoittava vaikutus. Jätkäsaarenlaiturin uudessa liikennesuunnitelmassa kadun kolmatta ryhmittymiskaistaa on pidennetty noin 50 metrillä. Kaistan pidentäminen ei aiheuta muutoksia raitio- tai pyöräliikenteen järjestelyihin. Jalankulun käyttämä katutila tulee kaventumaan nykyisestä paikoin noin 80 senttimetriä. Kapeimmillaan Jätkäsaarenlaiturilla olevalla jalkakäytävällä on leveyttä 1,7 metriä. Suunnitelmassa kavennetaan myös ajoradan ja pyörätien välistä erotuskaistaa. Erotuskaistan leveys on kapeimmillaan 40 senttimetriä. Erotuskaistan kaventamisen vuoksi kadulla olevat yhteiskäyttöpylväät joudutaan sijoittamaan uudelleen. Jalankulkutilan reunassa olevaa taideteosta siirretään muutosten vuoksi.

Kustannukset

Jätkäsaarenlaiturin kolmannen ryhmittymiskaistan pidentämisen kokonaiskustannukset ovat noin 250 000 €.

Vuorovaikutus

Suunnitelmaa ei ole vuorovaikutettu alueen asukkaiden kanssa, sillä suunnitelman liikenteelliset vaikutukset ovat vähäisiä. Suunnitelma on lähetetty kommentoitavaksi HKL-liikelaitokselle. Yhteiskäyttöpölyväiden uudelleen sijoittamisen suunnittelu on tilattu.

Jatkotoimenpiteet

Länsisataman liikenneratkaisujen pidemmän aikavälin kehittämismahdollisuuksiin liittyen jatketaan alustavia tarkasteluja kokonaisvaltaisen maankäytön ja liikennejärjestelyiden ratkaisun löytämiseksi. Tarkastelut sovitetaan yhteen maanalaisen kokoojakadun edellytyksiä tutkivan selvitystyön kanssa. Uusia liikennejärjestelyjä tullaan tarkastelemaan kokonaisvaltaisesti kaikki kulkumuodot ja alueen maankäyttölinen tarkastelu huomioiden.

Kokonaisvaltaisen maankäytön ja liikennejärjestelyjen ratkaisun lisäksi liikenne- ja katusuunnittelupalvelu selvittää myös:

- Raitioliikenteen siirtäminen Jätkäsaarenlaiturilla ajoradan oikeaan reunaan välillä Välimerenkatu Ruoholahdenranta,
- Raitioliikenteen siirtäminen Selkämerenkadun kautta Ruoholahden sillan ylitse,
- Porkkalankadun rampin kolmannen ajokaistan vaikutusta liikenteen sujuvuuteen,
- Ruoholahden sillan alla sijaitsevan Mechelininkadun ja Porkkalankadun rampin liittymän liikenteen sujuvoittamista,
- Liikennevalo-ohjelmien muutoksia laivan purun aikana.

Toteutus

Liikenne ja katusuunnittelupalvelu valmistelee Jätkäsaarenlaiturin katusuunnitelmat vuoden 2018 aikana. Suunnitelmat on mahdollista toteuttaa vuosina 2019 - 2020.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Teemu Vuohtoniemi, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37490
teemu.vuohtoniemi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Piirustus 6848

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Liite 2

Tiedoksi

HKL-liikelaitoksen johtokunta/Ville Lehmuskoski